

Visie op **sociaal maatschappelijke ontwikkeling** in Veldhoven

Samen (goed) voor elkaar!

2024 - 2040

November 2024

voorwoord.

We staan voor een tijdperk waarin onze bevolking ouder wordt en er steeds meer zorg nodig is. Onze jeugd en hun ouders zoeken naar houvast en stabiliteit in een drukke en veranderende samenleving. Tegelijkertijd wordt onze samenleving steeds diverser en veranderen hulpvragen. En is het moeilijker om de nodige voorzieningen en voldoende personeel te vinden.

Deze veranderingen vragen ons om nieuwe oplossingen te vinden en ons beleid aan te passen waar dat nodig is. Daarom is deze visie op de sociale ontwikkeling in Veldhoven zo belangrijk. Het geeft een sterke basis voor de komende jaren, met de drie sociale pijlers van Veldhoven als leidraad. We kunnen dit niet alleen; om een goede balans te vinden tussen al deze uitdagingen, willen we samenwerken met onze inwoners, (maatschappelijke) organisaties en partners.

We moeten elkaar helpen en samen zoeken naar oplossingen voor de problemen die op ons afkomen. Iedereen, ongeacht achtergrond of situatie, moet de steun krijgen die nodig is om zelfstandig en waardig te leven. De hulp en ondersteuning moet passen bij de individuele behoeften van onze inwoners. Om dit te bereiken, moeten we bondgenoten worden van onze inwoners, gebaseerd op wederzijds respect en vertrouwen.

Tegelijkertijd is het belangrijk om te stoppen met het najagen van onrealistische verwachtingen om terug te keren naar een leven met meer eenvoud, balans en rust. In een samenleving vol prikkels is het nodig om weer evenwicht te vinden en ons bewust te worden van het belang van gemeenschap en betrokkenheid. Dit draagt bij aan het welzijn van Veldhoven. Als rode draad door de drie sociale pijlers focussen wij ons op preventie en normaliseren, waarbij we problemen vroeg opmerken en sterkere netwerken creëren.

Samen bouwen we aan een gemeenschap waarin iedereen de kans krijgt om zich te ontwikkelen, ongeacht achtergrond of situatie. Een Veldhoven waar mensen gezond en gelukkig oud kunnen worden, met aandacht voor zowel mentale als fysieke gezondheid, en waar we elkaar helpen wanneer dat nodig is. We blijven natuurlijk ook zorgen voor mensen die extra steun nodig hebben. In Veldhoven laten we niemand vallen. Het is deze gezamenlijke kracht die Veldhoven sterk en bijzonder maakt en houdt. Een inclusieve samenleving gebaseerd op gelijkwaardigheid, veerkracht en harmonie.

Samen (goed) voor elkaar!

Huub Stroeks
Wethouder

Veldhoven, november 2024

inhoud.

4

Inleiding

- Aanleiding
- Trends

Toekomstbeeld

- Het belang van brede welvaart in het sociaal domein
- Toekomstbeeld sociaal domein
- Doelstelling

De drie sociale pijlers van Veldhoven

- Pijler 1: We gaan uit van (en stimuleren) de zelf- en samenredzaamheid van inwoner
- Pijler 2: We investeren in een sterke sociale cohesie en sociale basis
- Pijler 3: Er is een vangnet voor wie dat nodig heeft
- De **rode draad**: preventief werken en normaliseren

Van visie naar uitvoering

- De faciliterende en regierol van de gemeente
- Uitvoeringsprogramma
- De cultuurverandering start nu

Bijlagen

1	Factsheets	20
2	Toelichting doelstelling	24
3	Monitoring	28
4	(Participatie) proces	32

7

10

1

We gaan uit van (en stimuleren) de zelf- en samenredzaamheid van inwoners

2

We investeren in een sterke sociale cohesie en sociale basis

3

Er is een vangnet voor wie dat nodig heeft

12

inleiding.

Aanleiding

Verskillende ontwikkelingen maken het noodzakelijk om een visie over de sociaal maatschappelijke ontwikkeling in Veldhoven te hebben. Het Nederlandse zorgstelsel staat onder druk door de vergrijzing en de toenemende vraag naar zorg. In 2020 werkten er 1,4 miljoen mensen in de zorg, wat neerkomt op 1 op de 7 werkenden. In 2040 zullen er volgens berekeningen van de Sociaal Economische Raad (SER) meer dan 2 miljoen mensen nodig zijn in de zorg.

Dat betekent 1 op de 4 werkenden! Dit is niet realistisch door de huidige krapte op de arbeidsmarkt en de toenemende vergrijzing, die de vraag naar zorg alleen maar groter maakt, terwijl er minder mensen beschikbaar zijn om te werken. Deze situatie, samen met de stijgende zorgkosten, laat de urgentie van een langetermijnvisie zien om deze druk op te vangen.

Trends

Naast deze aanleiding, zijn er verschillende trends- zowel landelijk als in Veldhoven - die het belang van een visie op sociaal maatschappelijke ontwikkeling benadrukken. Deze trends beïnvloeden de manier waarop we als samenleving omgaan met vraagstukken zoals zorg, welzijn en participatie. Een aantal van deze trends wordt in bijlage 1 weergegeven met data, die inzicht geven in de impact en urgentie van deze ontwikkelingen.

Vergrijzing

De bevolking veroudert en een steeds grotere groep ouderen heeft hierdoor zorg en ondersteuning nodig. Binnen de groep 65-plussers neemt het aantal 80-plussers toe, dit noemen we dubbele vergrijzing. De beroepsbevolking neemt hierdoor in verhouding af, wat zorgt voor uitdagingen op de arbeidsmarkt. Vergrijzing is een duidelijke trend in Veldhoven, in vergelijking met Nederland zijn er in Veldhoven procentueel iets méér ouderen dan gemiddeld in Nederland.

Gezondheid en leefstijl

Het aantal chronische aandoeningen, zoals diabetes en hart- en vaatziekten, en mentale gezondheidsproblemen zoals depressie en angststoornissen, blijft toenemen. Ook het aantal mensen met dementie neemt steeds meer toe. Bovendien zorgt de toenemende complexiteit van de samenleving in Veldhoven, waaronder een relatief hoog percentage mensen met autisme, voor extra druk op de zorgsector. De diversiteit binnen de samenleving en veranderingen in leefstijl maken hulpvragen steeds complexer en diverser.

Arbeidsmarktkrapte

We hebben te maken met een situatie waarin de vraag naar arbeidskrachten groter is dan het aanbod. Ook in de zorg is het tekort aan gekwalificeerd personeel een groeiend probleem. Ondertussen neemt de vraag naar zorg toe en dit zal de komende jaren niet veranderen. De kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg in Nederland staan hierdoor steeds meer onder druk. Het tekort vraagt om creatieve en innovatieve oplossingen. Een van de oplossingen is het inzetten van technologie, zoals zorgrobots, eHealth toepassingen en andere digitale hulpmiddelen.

Kansengelijkheid en bestaanszekerheid

De kloof tussen arm en rijk wordt steeds groter en heeft een direct effect op kansengelijkheid en bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid biedt een fundamentele basis van veiligheid en stabiliteit in het dagelijks leven, terwijl kansengelijkheid gaat over de mogelijkheden om vooruitgang te boeken. Mensen met een hogere sociaaleconomische status (op basis van opleiding, inkomen en beroep) hebben doorgaans toegang tot betere onderwijs- en carrièremogelijkheden, gezondheidszorg en huisvesting. Ook gezond kunnen leven en voeding hangt vaak samen met het inkomen. Het is voor mensen met een lager inkomen moeilijker om te klimmen op de maatschappelijke ladder en een gezond bestaan op te bouwen.

Internationalisering

In Veldhoven speelt internationalisering een steeds grotere rol door de groei van internationale bedrijven zoals ASML en de toenemende diversiteit van de bevolking. Dit brengt zowel kansen als uitdagingen met zich mee. Positief is de culturele uitwisseling, diversiteit en economische groei. Aan de andere kant kunnen problemen ontstaan rondom culturele verschillen en sociale integratie. Ook de komst van vluchtelingen en andere migranten speelt hierbij een belangrijke rol. We moeten omgaan met taalbarrières en culturele verschillen, die uiteenlopende opvattingen met zich meebrengen over gezondheid, ziekte, zorg en ondersteuning. Voor veel nieuwkomers is het Nederlandse zorgsysteem ingewikkeld en onbekend. Tegelijkertijd biedt internationalisering kansen, zoals een bredere arbeidsmarkt en een diverser personeelsbestand, wat de zorg kan versterken en innovatie kan stimuleren.

Tekort aan woningen

Voor starters en andere kleine huishoudens zijn er te weinig passende woningen in Veldhoven beschikbaar. Daarnaast wonen veel mensen van wie de gezinssituatie verandert in een relatief groot huis, zoals empty nesters (mensen van wie de kinderen het ouderlijk huis hebben verlaten) of alleenstaanden na een scheiding. Ook zijn er te weinig woningen die geschikt zijn voor het langer zelfstandig wonen of doorstromen van senioren. Dit tekort treft bovendien ook andere mensen die door een fysieke beperking in een beter

passende woning zouden willen wonen. Mensen die willen verhuizen naar een kleinere, of beter passende woning, zitten vaak vast: de alternatieven zijn er niet, te duur, of liggen niet op de juiste plek, zoals dichtbij voorzieningen, winkels, hun eigen sociale netwerk of openbaar vervoer. Er is behoefte aan meer variatie in woonvormen waarin zorg aangeboden kan worden. De kwaliteit van de woning en de buurt heeft een directe invloed op het welzijn en de gezondheid van bewoners.

Individualisering

In Nederland is er een trend gaande richting individualisering, waarbij mensen steeds meer als zelfstandige individuen worden gezien en minder als onderdeel van (hechte) gemeenschappen of gezinsstructuren. Het persoonlijke belang staat veelal voorop en heeft geleid tot een verschuiving van een collectieve "wij-cultuur" naar een meer op het individu gerichte "ik-cultuur". Dit heeft invloed op hoe sociale zorg en ondersteuning kan worden georganiseerd.

Technologische ontwikkelingen en digitalisering

De opkomst van digitale technologieën biedt nieuwe mogelijkheden voor dienstverlening, zoals zorg op afstand door online ondersteuning en het gebruik van data voor bijvoorbeeld vroegsignalering. Anderzijds leidt het tot uitdagingen, zoals digitale ongelijkheid: de kloof tussen mensen die wel en niet toegang hebben tot technologie. Voor Veldhoven, als onderdeel van de Brainport-regio, biedt deze technologische vooruitgang grote meerwaarde. De regio staat bekend om haar innovatieve kracht en de sterke aanwezigheid van hightechbedrijven, die een voortrekkersrol spelen in deze digitale beweging.

Klimaatverandering en duurzaamheid

De impact van klimaatverandering op de samenleving wordt steeds duidelijker. Groepen in kwetsbare posities worden vaak het hardst getroffen door de gevolgen van klimaatverandering, zoals stijgende energieprijzen en extreme weersomstandigheden. Mensen zullen nog bewuster duurzame keuzes moeten maken. Ook in deze context speelt de betrokkenheid van inwoners een cruciale rol om maatschappelijke veranderingen te realiseren. Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen leven, woning en omgeving, bijvoorbeeld door hun huis te verduurzamen en bij te dragen aan de gemeenschap.

Schaalsprong

De schaa sprong in Veldhoven heeft een aanzienlijke invloed op de samenleving. Het heeft niet alleen economische voordelen, maar brengt ook maatschappelijke gevolgen met zich mee. De snelle bevolkingsgroei zet druk op de infrastructuur, waaronder de beschikbaarheid van woningen. De groei zorgt voor onder andere een grotere vraag naar gezondheidszorg, onderwijs en sportvoorzieningen, waardoor voorzieningen mee moeten groeien om aan de stijgende behoeften van de bevolking te voldoen. Daarbij moet oog zijn voor een inclusieve samenleving, waardoor ook nieuwe inwoners goed kunnen meedoen en integreren binnen de samenleving.

Specifiek voor Veldhoven

Veldhoven kent een aantal belangrijke trends, waarbij de vergrijzing een opvallende ontwikkeling is, met een iets hoger percentage ouderen dan gemiddeld in Nederland. Tegelijkertijd speelt internationalisering een steeds grotere rol, wat leidt tot een diverse bevolking. Dit brengt zowel kansen als uitdagingen met zich mee. Een knelpunt in Veldhoven is de woningmarkt, met een tekort aan geschikte woningen voor starters, kleine huishoudens en senioren. De technologische vooruitgang biedt Veldhoven, als onderdeel van de Brainport-regio, veel meerwaarde door de aanwezigheid van hightechbedrijven. Dit versterkt de innovatieve kracht van de regio.

Tot slot heeft de schaa sprong gevolgen voor Veldhoven: het biedt economische voordelen, maar zet ook druk op de infrastructuur, het woningaanbod en voorzieningen zoals gezondheidszorg, onderwijs, detailhandel, sport en cultuur.

Toekomstbeeld

Het belang van brede welvaart in het sociaal domein

De benadering van brede welvaart in het sociaal domein houdt in dat het welzijn van mensen niet alleen wordt gemeten aan de hand van economische indicatoren zoals inkomen of werkgelegenheid, maar ook aan de kwaliteit van leven. Dit omvat aspecten zoals gezondheid, onderwijs, sociale cohesie en persoonlijke ontwikkeling. In deze visie leggen we het verband tussen brede welvaart en de sociaal maatschappelijke behoeften. Een brede welvaart benadering erkent dat welzijn afhankelijk is van een veelvoud aan factoren die allemaal met elkaar verbonden zijn. Brede welvaart betekent dat de focus ligt op het bevorderen van zowel fysieke als mentale gezondheid. Naast zorg en ondersteuning voor hulpvragen is er ook aandacht voor preventie; gezonde leefstijl, gezonde omgeving, gezondheid en welzijnsbevordering. Iedereen moet gelijke toegang hebben tot zorg, ongeacht inkomen of (culturele) achtergrond. Sociale cohesie en sociale netwerken zijn in deze benadering essentieel.

Iedereen, ongeacht achtergrond, moet volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Persoonlijke ontwikkeling is cruciaal voor brede welvaart. Dit betekent dat er niet alleen wordt geïnvesteerd in onderwijs, maar ook in mogelijkheden voor volwassenen om zich te blijven ontwikkelen. Hoewel economische welvaart slechts één aspect van brede welvaart is, blijft dit een belangrijke pijler. Het creëren van werkgelegenheid, het hebben van een baan met inkomen is essentieel voor de gezondheid en het welzijn van inwoners. Daarom richt brede welvaart zich ook op het verminderen van armoede en inkomensverschillen.

Het bevorderen van zelfredzaamheid is een belangrijk aspect van brede welvaart, maar dit moet wel gepaard gaan met passende ondersteuning en het toegang bieden tot voorzieningen zoals sport, groen en cultuur. Ook de mogelijkheid om eigen keuzes te kunnen maken is van belang. Dat betekent voor iedereen iets anders. De brede welvaart benadering brengt verschillende dimensies samen, wat ook deze visie beoogt. We willen realiseren dat de interventies en maatregelen die voortkomen uit deze visie, niet alleen gericht zijn op het oplossen van problemen, maar ook bijdragen aan het verbeteren van de algehele levenskwaliteit van alle inwoners.

Toekomstbeeld

De visie op de sociaal maatschappelijke ontwikkeling in Veldhoven heeft als doel een duidelijk beeld te geven van de toekomst van de samenleving op sociaal vlak. Met de visie geven we richting aan de sociaal maatschappelijke ontwikkeling, zonder precies vast te leggen hoe deze zich zal ontplooiën. Het dient als leidraad voor het uitvoeringsprogramma, de uitvoering, het maken van beleid, afspraken met maatschappelijke partners, strategische planning en initiatieven die ervoor zorgen dat iedereen - van jong tot oud - mee kan doen in de samenleving.

Doelstelling:

"In 2040 is Veldhoven een inclusieve, gezonde, zelf- en samen redzame gemeenschap, waar inwoners zich thuis voelen, waar iedereen mee kan doen en zich kan ontwikkelen."

Deze doelstelling bevat verschillende elementen die gezamenlijk bijdragen aan de verbetering van de samenleving van Veldhoven. Met sommige elementen zijn we al volop bezig, terwijl andere elementen om versteviging en vernieuwing vragen. Zie bijlage 2 voor een uitgebreide toelichting op de verschillende elementen van de doelstelling.

Op basis van deze doelstelling zijn de drie sociale pijlers van Veldhoven geformuleerd. Daarover meer in het volgende hoofdstuk.

De drie sociale pijlers van Veldhoven

In het vorige hoofdstuk is het gewenste toekomstbeeld weergegeven dat we voor ogen hebben voor de sociaal maatschappelijke ontwikkeling in Veldhoven in 2040. Om van onze huidige situatie te komen tot dit toekomstbeeld is gezamenlijke inzet nodig. Om hierbij focus aan te brengen richten we ons op drie sociale pijlers van Veldhoven. Deze sociale pijlers dienen als fundamentele bouwstenen die gezamenlijk bijdragen aan het bereiken van dit toekomstbeeld.

Alles wat we doen draagt bij aan één of meer van deze pijlers.

De drie sociale pijlers van Veldhoven vormen een samenhangend kader dat gericht is op het creëren van een veerkrachtige, inclusieve en ondersteunende gemeenschap. Het preventief werken en normaliseren worden als rode draad binnen deze pijlers meegenomen en versterken elkaar op verschillende manieren.

Pijler 1: We gaan uit van (en stimuleren) de zelf- en samenredzaamheid van inwoners

Deze pijler richt zich op het stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners. Het doel is dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig functioneren en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven.

Zelfredzaamheid betekent dat mensen de vaardigheden, kennis en middelen hebben om hun eigen leven te leiden zonder (voortdurend) afhankelijk te zijn van hulp van professionals. Dit bereiken we door inwoners te ondersteunen in het ontwikkelen van hun vaardigheden, zodat ze problemen kunnen oplossen, keuzes kunnen maken en hulp kunnen zoeken wanneer dat nodig is.

Samenredzaamheid gaat een stap verder. Het benadrukt het belang van onderlinge steun in het eigen netwerk en de gemeenschap. Mensen helpen elkaar en bouwen op hun sociale contacten. Voor samenredzaamheid is het belangrijk dat inwoners elkaar kennen en vertrouwen. De manier waarop de openbare ruimte is ingericht, speelt hierbij een grote rol. Denk bijvoorbeeld aan betaalbare voorzieningen dichtbij, ontmoetingsplekken, en wijken waar jong en oud naast elkaar wonen, wat de sociale samenhang versterkt.

Mensen wonen steeds langer zelfstandig, wat meer vraagt van hun zelfredzaamheid en die van hun omgeving. Ook voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en mensen met een beperking, willen we zelfstandig wonen bevorderen. Het is belangrijk dat er passende woningen en een kansrijke omgeving zijn, zodat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen. De gemeente zet in op meer variatie in woonvormen en betere doorstroming (Woon(zorg)visie 2023-2027). Hierbij is ook aandacht voor duurzaamheid en het toekomstbestendig maken van woningen.

Door de groeiende internationalisering van Veldhoven, is het belangrijk om aandacht te besteden aan culturele diversiteit en integratie. We willen een samenleving waarin verschillende culturen elkaar versterken en verrijken, nieuwkomers zich thuis voelen en waarbij interculturele ontmoetingen en uitwisselingen worden gestimuleerd.

De gemeente blijft samen met maatschappelijke partners initiatieven opzetten om mensen te helpen zelfstandig te functioneren en elkaar te ondersteunen. Denk hierbij aan DE STAP naar gezonder, de Langer Thuis Wijzer en Leefsamen.

Pijler 2: We investeren in sterke sociale cohesie en sociale basis

Sociale cohesie betekent dat mensen zich verbonden voelen met elkaar en bereid zijn elkaar te helpen. Een sterke sociale basis bestaat uit voorzieningen, verenigingen, ontmoetingsplekken en evenementen die de gemeenschap samenbrengen. Er ontstaat een netwerk van inwoners en organisaties die zich inzetten voor een veilige, fijne en inclusieve samenleving. Deze basis biedt mensen de kans om elkaar te ontmoeten, sociale banden te vormen en elkaar te ondersteunen. Daarnaast bieden verschillende maatschappelijke organisaties binnen deze sociale basis laagdrempelige ondersteuning, advies en begeleiding.

Gezondheid en de sociale basis zijn nauw met elkaar verbonden, vooral wanneer we gezondheid benaderen vanuit positieve gezondheid. Positieve gezondheid benadrukt niet alleen de afwezigheid van ziekte, maar ook het vermogen van mensen om zich aan te passen en zelf regie te voeren over hun gezondheid in fysieke, emotionele en sociale zin. Het ontmoeten van anderen en gezamenlijke activiteiten bevorderen niet alleen fysieke gezondheid, maar dragen ook bij aan het mentale en emotionele welzijn van mensen.

In de mobiliteitsvisie 2024 gemeente Veldhoven stellen we lopen, fietsen en het openbaar vervoer centraal. We zorgen ervoor dat (basis)voorzieningen op loop- of fietsafstand bereikbaar zijn, zodat langzaam verkeer een makkelijke en aantrekkelijke manier van verplaatsen wordt. Dit noemen we het concept van de '15-minutenstad'. Ook dit concept draagt bij aan een sterke sociale basis en gezonde samenleving. Er moet wel aandacht zijn voor vervoersoplossingen voor mensen met (mobiliteit) beperkingen, anders bestaat het gevaar dat kwetsbare inwoners en ook ouderen geïsoleerd raken.

Ook het hebben van (betaald) werk is belangrijk voor een sterke sociale basis. Niet alleen voor het inkomen, maar ook om actief deel uit te maken van de samenleving. Het gaat over de nabijheid van banen, banen voor elk opleidingsniveau en banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bedrijven zorgen voor deze banen. Het is daarom van belang dat een divers palet van bedrijven zich lokaal kan blijven ontwikkelen.

Wonen in Veldhoven gaat niet alleen om huizen, maar ook om goed samenleven in de wijk. Mensen kennen en helpen elkaar. Het streven is om wijken te creëren met een sterke sociale cohesie waarbij voldoende ontmoetingsplekken zijn. Daarbij is aandacht voor de integratie van nieuwkomers en bestaande bewoners, met behoud van de dorpse manier van leven. De focus ligt op het bevorderen van een inclusieve samenleving, waar iedereen kan meedoen en waar ook zorg en ondersteuning beschikbaar zijn. Hierbij is de fysieke en sociale infrastructuur van de wijken essentieel, en bij woonzorgontwikkelingen wordt rekening gehouden met de leefbaarheid en betrokkenheid van de gemeenschap.

Deze pijler stimuleert een sterk sociaal fundament, wat cruciaal is voor het welzijn van de bewoners en de samenhang binnen de gemeenschap. De gemeente zal moeten blijven investeren in projecten en infrastructuur die de gemeenschap dichter bij elkaar brengen, zoals het ondersteunen van buurthuizen, sportverenigingen, culturele organisaties en evenementen. Daarnaast speelt wijkgericht werken een belangrijke rol. Door middel van wijkaanpak kan de gemeente inspelen op de specifieke behoeften van verschillende wijken, waarbij maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties en buurtbewoners worden betrokken. Dit versterkt de zelf- en samenredzaamheid van de bewoners en zorgt ervoor dat groepen binnen de gemeenschap met elkaar verbonden blijven. De inzet van wijkgerichte initiatieven helpt om de lokale samenhang te vergroten en buurtproblemen gezamenlijk aan te pakken.

In Veldhoven doen we al veel op dit terrein, denk hierbij bijvoorbeeld aan een initiatief als buurtgezinnen. Zij koppelen gezinnen met een hulpvraag aan gezinnen die hier ondersteuning in kunnen bieden.

We zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijken, door onder andere het stimuleren van buurtactiviteiten- en initiatieven en het investeren in de kwaliteit van ontmoetingsplekken in de wijken in zowel de buitenruimten als fysieke accommodaties.

Daarnaast geloven wij in Veldhoven in de kracht van sport en beweging als middel om mensen samen te brengen. Inwoners, van jong tot oud, moeten de kans krijgen om actief te zijn. Door samen te werken met scholen, sportverenigingen, zorginstellingen en andere partners, creëren we een omgeving waarin iedereen de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan de samenleving.

Pijler 3: Er is een vangnet voor wie dat nodig heeft

Deze pijler erkent dat er altijd mensen zijn die extra (tijdelijke) ondersteuning en hulp nodig hebben. Een vangnet zorgt ervoor dat niemand tussen wal en schip valt en dat er altijd ondersteuning en/of hulp beschikbaar is voor degenen die dat niet zelfstandig of in het netwerk kunnen regelen.

Bij het bieden van dit vangnet werken we binnen de gemeente met de omgekeerde toets, waarbij de focus ligt op wat mensen daadwerkelijk nodig hebben, met een flexibele en mensgerichte aanpak. Maatwerk wordt geboden door te kijken naar de individuele situatie, waarbij soms ongelijke benadering nodig is om gelijke kansen te creëren. Kansengelijkheid betekent dat mensen krijgen wat ze nodig hebben, afhankelijk van hun startpunt. Dit kan gaan om financiële steun (werk en inkomen), maatwerkvoorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning of de Jeugdwet.

Niet iedereen kan volledig zelfstandig functioneren of rekenen op een sterk sociaal netwerk. Door te zorgen voor een vangnet kunnen professionals snel en effectief ingrijpen bij problemen of risicovolle situaties. Waar mogelijk schalen we deze hulp weer af en zorgen we dat de inwoner het weer zelf kan. In beginsel kijken we naar wat de inwoner nog zelf kan, ook wanneer het vangnet nodig is. Een maatwerkvoorziening dicht het gat van wat de inwoner niet meer zelf kan maar wel nodig heeft.

De rode draad: preventief werken en normaliseren

We zetten de komende 16 jaar in op een maatschappelijke beweging, waarin meer beroep wordt gedaan op zelf- en samenredzaamheid van de inwoners. Daarbij is de focus een sterke sociale basis en sociale cohesie. Daarnaast zetten we volop in op normaliseren en preventief werken.

Preventief werken zorgt ervoor dat problemen worden voorkomen of in een vroeg stadium worden aangepakt. Normaliseren draagt bij aan de gedachte dat veel uitdagingen in het leven normaal zijn en binnen de eigen kracht van inwoners of de sociale basis kunnen worden opgelost.

De gemeente speelt hierin een sleutelrol door onder andere preventieprogramma's op te zetten en te ondersteunen, gericht op bijvoorbeeld het bevorderen van een gezonde leefstijl en het terugdringen van roken en alcoholgebruik. Dit sluit aan bij de verschuiving van zorg naar gezondheid, en de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein, zoals vastgelegd in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Ook het stimuleren van actieve mobiliteit door bijvoorbeeld sportfaciliteiten te bieden is hier een onderdeel van, wat Veldhoven doet via het Lokaal Sportakkoord en Lokaal Preventieakkoord.

Normaliseren in deze context betekent dat problemen en uitdagingen (zoals werkloosheid, lichte gezondheidsklachten of opvoedproblemen) gezien worden als normale levensomstandigheden die met eigen kracht of lichte ondersteuning kunnen worden opgelost.

Daarnaast zet de gemeente in op vroegsignalering op plekken zoals scholen, kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg. Vooral scholen en kinderopvang spelen een cruciale rol, omdat zij kinderen meerdere dagen per week zien en in staat zijn om mogelijke opvoed- en opgroei problemen tijdig te signaleren en door te verwijzen. Korte lijnen met partners in het voorliggend veld, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin, zijn hierbij essentieel. De gemeente werkt ook samen met partijen zoals energieleveranciers, woningcorporaties en zorgverzekeraars, die betalingsachterstanden van inwoners melden. Via opgestelde convenanten, waarin de privacy is gewaarborgd, kan het team schuldhulpverlening van de gemeente contact opnemen met deze inwoners om te bespreken of ondersteuning nodig is. Ook bedrijven/werkgevers pakken hun rol door onder andere het financieel fit-programma. Op deze manier kan vroegtijdig worden ingegrepen en proberen we om escalatie van problemen te voorkomen.

Door problemen als normaal onderdeel van het leven te zien, moedigen we inwoners aan om hun probleem bespreekbaar te maken en hulp te zoeken te zoeken binnen hun eigen sociale netwerk.

De rode draad en de drie sociale pijlers van Veldhoven creëren een solide en integrale scope in Veldhoven, die aansluit bij het concept van brede welvaart. Door het bevorderen van individueel welzijn wordt de gemeenschapszin versterkt, wat leidt tot een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om volwaardig mee te doen.

Door deze pijlers te koppelen aan brede welvaart, legt Veldhoven de nadruk op een holistische en integrale benadering, waarin naast de sociale, ook de economische, ruimtelijke, culturele-, en gezondheidsaspecten meegewogen worden. Dit resulteert in een inclusieve, gezonde en veerkrachtige gemeenschap.

Van visie naar uitvoering

Om de doelstelling van deze visie te bereiken, werken we in de toekomst altijd op basis van de drie geformuleerde pijlers, met preventie en normaliseren als rode draad. Hierbij heeft de gemeente zowel een faciliterende rol als een regierol.

De faciliterende en regierol van de gemeente

Bij het faciliteren ondersteunt de gemeente initiatieven waar nodig, door de juiste middelen, kennis en infrastructuur beschikbaar te stellen, zodat inwoners, organisaties en andere belanghebbenden effectief kunnen bijdragen aan de doelen. Als regisseur coördineert de gemeente, daar waar nodig, en stuurt processen om ervoor te zorgen dat de verschillende partijen samenwerken, dat doelen worden behaald en dat er een duidelijk kader en richting is in het beleid.

Door zowel te faciliteren als regie te voeren wil de gemeente, samen met inwoners en maatschappelijke partners, de verantwoordelijkheid dragen om een inclusieve, gezonde, zelf- en samenredzame gemeenschap te realiseren.

Daarbij zetten we de komende jaren in op het bewust maken en het stimuleren van inwoners en hun netwerk om zelf- en samenredzaam te zijn. Deze maatschappelijke beweging is een cultuurverandering die langzaam zal moeten worden ingebed in de samenleving. De samenleving moet zich bewust worden van het belang van zelf- en samenredzaamheid, en mensen moeten aangemoedigd worden om actief deel te nemen aan hun gemeenschap.

Het gaat om een verandering in de samenleving waarbij mensen niet alleen meer voor zichzelf zorgen, maar ook een actieve rol spelen in het ondersteunen van anderen in hun netwerk. Belangrijk is om de banden tussen mensen in de gemeenschap te versterken, zodat iedereen zich geaccepteerd en betrokken voelt, ongeacht achtergrond of omstandigheden. Deze sociale cohesie is cruciaal voor een harmonieuze samenleving waar iedereen zoveel mogelijk toegang heeft tot dezelfde kansen en middelen.

De gemeente heeft een belangrijke rol om binnen de sociale basis de (buurt) initiatieven, maatschappelijke partners en verenigingen voldoende ondersteuningsmogelijkheden te geven. Ook het bevorderen van persoonlijke en professionele ontwikkeling van inwoners helpt mensen om hun talent te benutten en draagt bij aan een veerkrachtigere gemeenschap. Denk hierbij aan bijvoorbeeld trainingen via de bibliotheek, (muziek) onderwijs en educatie, maar ook sport en cultuur dragen bij aan de persoonlijke groei van mensen.

Door als gemeente hierop een regierol te pakken en te faciliteren leggen we de basis voor een goede en toegankelijke sociale basis en een sterke sociale cohesie.

Ook de samenwerking tussen verschillende organisaties en maatschappelijke partners is hierbij van groot belang. Dit betekent dat de gemeente ervoor zorgt dat diverse partijen zoals zorginstellingen, scholen, welzijnsorganisaties, maar ook het bedrijfsleven en vrijwilligersorganisaties effectief samenwerken. Deze visie zorgt voor een duidelijke focus in de samenwerking, waarbij we gezamenlijk werken aan het behalen van de doelstelling. Er wordt naar gestreefd om versnippering van inspanningen te voorkomen en de activiteiten goed op elkaar af te stemmen. De gemeente neemt hierbij een regierol en stimuleert dat alle betrokken partijen zoveel mogelijk op één lijn zitten.

De gemeente heeft naast deze netwerkregierol ook een formele rol in het aansturen en coördineren van zorg en ondersteuning volgens de kaders van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), en de Participatiewet. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het organiseren, financieren, en controleren van de zorg en ondersteuning die burgers nodig hebben op basis van deze wetten.

Deze aanpak vormt de strategie voor Veldhoven om een inclusieve, sterke en weerbare gemeenschap te bouwen, waar iedereen de kans krijgt om mee te doen en zich verder te ontwikkelen. Deze aanpak is een enorme uitdaging voor de gemeente, voor inwoners en voor de maatschappelijke partners.

Uitvoeringsprogramma

Om de visie te realiseren is het belangrijk om een uitvoeringsprogramma op te stellen, met een doorkijk voor de eerste vier jaar. Door de uitvoering voor een kortere periode te plannen, kunnen prioriteiten worden gesteld en is tussentijdse bijsturing mogelijk. De concrete activiteiten in dit programma moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de ontwikkelingen in de samenleving. Na vier jaar stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma op.

Het uitvoeringsprogramma geeft overzicht van de stappen, concrete activiteiten en projecten om strategische doelen te bereiken, met verantwoordelijkheden, indicatoren en een tijdsplanning. Het programma vertaalt de visie naar praktische, uitvoerbare stappen. Ook maken we een berekening met de benodigde financiële middelen voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

We kijken bij het opstellen van dit uitvoeringsprogramma kritisch welke nieuwe interventies of nieuw beleid er nodig zijn en welke bestaande activiteiten of beleid moeten worden geïntensiveerd of stopgezet als deze niet langer bijdragen aan de pijlers. Daarnaast blijft het van belang om in gesprek te blijven met maatschappelijke partners om (nieuwe) afspraken te maken die passen bij deze visie.

Om grip te krijgen op het sociaal domein, is het belangrijk om te werken met duidelijke en meetbare indicatoren die de voortgang, effectiviteit en impact van visie, beleid en interventies inzichtelijk maken.

Voor deze visie kiezen we ervoor om te werken met de monitor van de GGD, zie bijlage 3. In het uitvoeringsprogramma stellen we indicatoren op die richting geven aan het beleid en uitvoering en die de mogelijkheid bieden om bij te sturen waar nodig.

De meerwaarde van deze visie ligt in het bieden van een helder strategisch kader voor de lange termijn, 16 jaar. Dit zorgt ervoor dat alle betrokken partijen, zoals de gemeente, inwoners en sociale partners, doelgericht kunnen werken aan hun beleid en activiteiten.

De visie helpt bij het bepalen van prioriteiten, bevordert een integrale benadering tussen verschillende beleidsgebieden, en zorgt ervoor dat alle inspanningen gericht zijn op duurzame ontwikkeling en het verbeteren van een inclusieve, gezonde, zelf en samenredzame samenleving. Hierdoor wordt continuïteit, samenwerking en vooruitgang gewaarborgd.

De cultuurverandering start nu

Om deze visie waar te maken, vooral op het gebied van zelf- en samenredzaamheid, is een cultuurverandering nodig. Deze transformatie, of maatschappelijke beweging, vraagt om een fundamentele verschuiving in denken en handelen, zowel bij inwoners als bij professionals en maatschappelijke partners. Het doel is om een omgeving te creëren waarin mensen zelf de regie over hun leven kunnen nemen en waar gemeenschappen elkaar ondersteunen en versterken.

De strategie richt zich op het stimuleren van verantwoordelijkheid, regie, eigenaarschap en samenwerking. Dit betekent dat inwoners worden aangemoedigd en gefaciliteerd om actief bij te dragen aan hun eigen gezondheid en welzijn en dat van anderen, vooral in preventieve zin. Daarbij ondersteunen we inwoners door een stevige sociale basis, waarbij een sterke sociale cohesie aanwezig is. Tegelijkertijd moeten maatschappelijke partners hun werkwijze aanpassen, zodat ze niet alleen ondersteuning bieden bij hulpvraag, maar ook zelf- en samenredzaamheid, normaliseren en preventie centraal stellen.

Inwoners moeten zich ervan bewust zijn dat zorg en ondersteuning niet vanzelfsprekend is en dat eigen verantwoordelijkheid en actief deelnemen aan de gemeenschap steeds belangrijker gaat worden. Dit vraagt om een verschuiving in mindset, waarbij zelfredzaamheid en het versterken van elkaar worden gezien als de basis voor een veerkrachtige samenleving. Door deze cultuurverandering vanaf nu te omarmen, bouwen we samen aan een toekomst waarin zelf- en samenredzaamheid de norm is. Iedereen krijgt de kans om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de gemeenschap. We realiseren ons dat er altijd een kwetsbare groep is die ondersteuning of een vangnet nodig heeft. De gemeente zorgt dat zij de juiste steun krijgen, zodat niemand buiten de boot valt en volwaardig kan meedoen aan de samenleving.

Samen (goed) voor elkaar!

Met deze visie maken we van Veldhoven een plek waar het in 2040 fijn is om te wonen en te werken.

Waar we goed voor elkaar zorgen en het samen goed voor elkaar hebben.

Bijlage 1 Factsheet Veldhoven

Veldhoven groeit, dat biedt kansen, maar stelt ons ook voor uitdagingen. We hebben de belangrijkste ontwikkelingen die op ons afkomen, de groei, de leeftijdsopbouw en bevolkingssamenstelling in deze bijlage in beeld gebracht.

Demografische ontwikkelingen

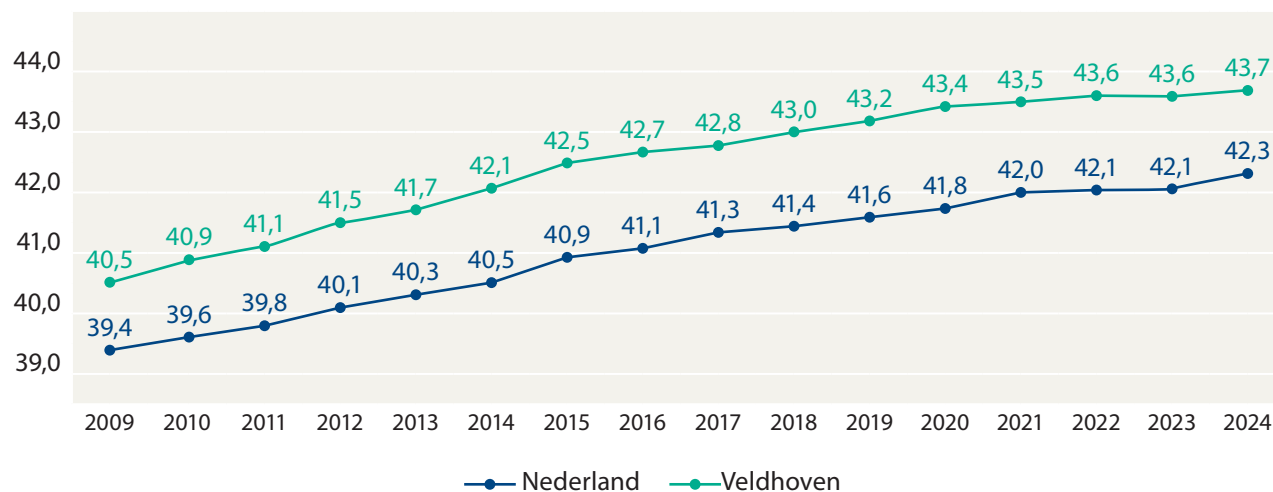
Jaar Aantal inwoners per 31-12

2010	43.600
2015	44.300
2020	45.500
2025	47.800
2030	51.200
2035	54.700
2040	58.100

Bronnen:

Burgerzaken, gemeente Veldhoven (2010 t/m 2020) en
Woningbouw-prognose Veldhoven tot 2040,
gemeente Veldhoven (2025 t/m 2040)

Gemiddelde leeftijd per jaar

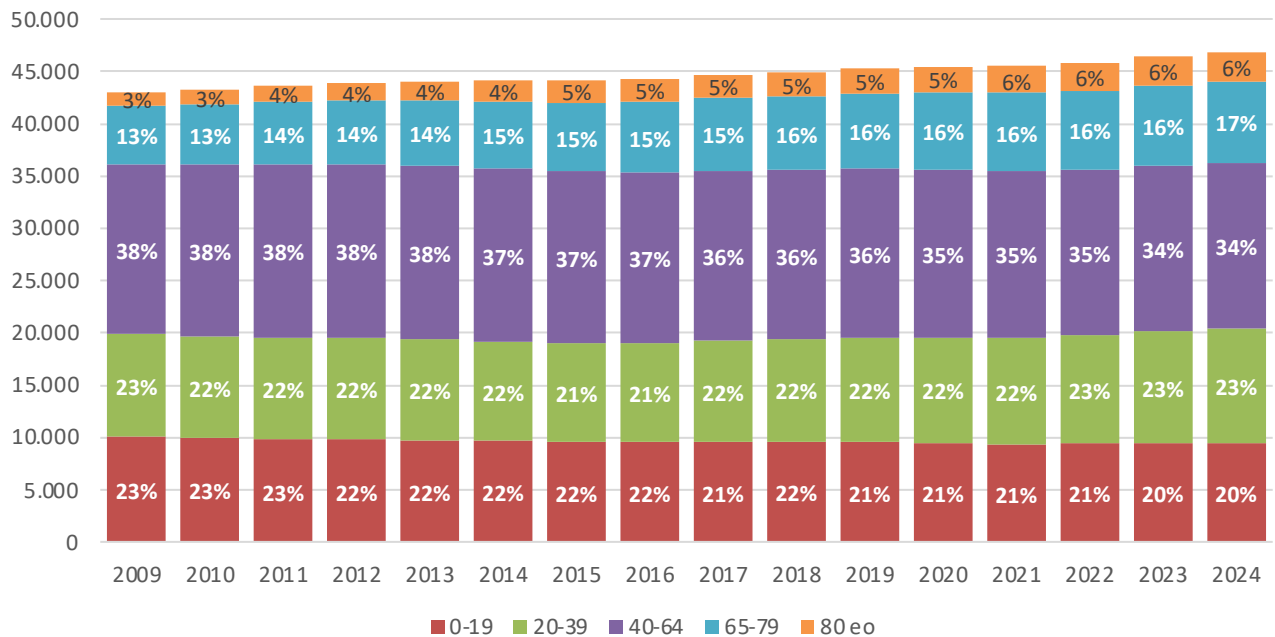

Bronnen:

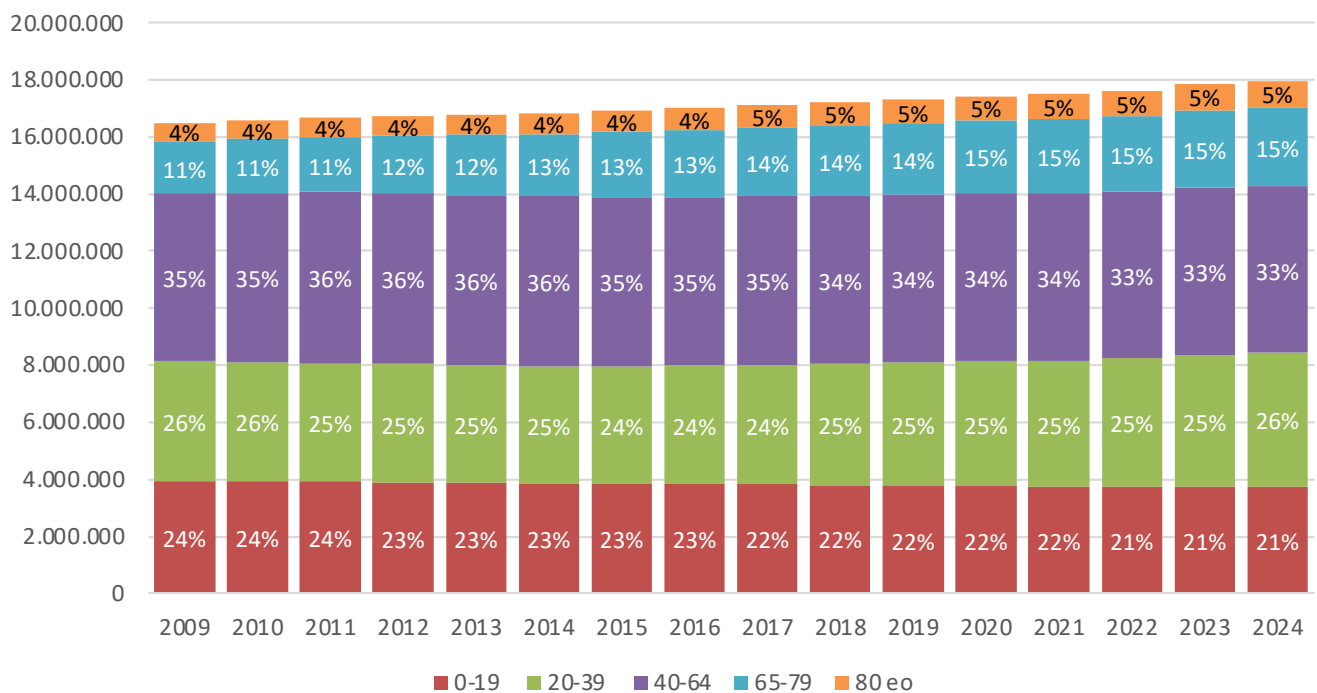
Burgerzaken, gemeente Veldhoven en CBS

De gemiddelde leeftijd in Veldhoven is de afgelopen 15 jaar gestegen van 40,5 naar 43,7 jaar. De gemiddelde leeftijd in Nederland is minder hard gestegen.

Aantal inwoners van Veldhoven per leeftijdscategorie per jaar

Aantal inwoners van Nederland per leeftijdscategorie per jaar

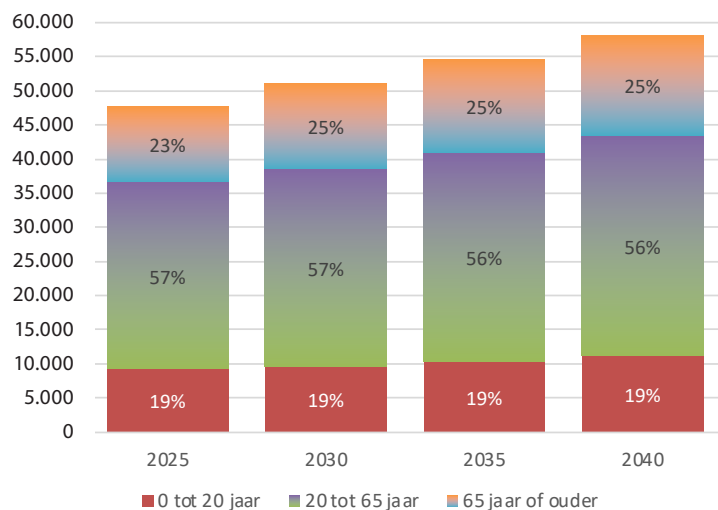

De Veldhovense bevolking vergrijst: het percentage kinderen daalt en het aantal 65+-ers stijgt. De vergrijzing is in Veldhoven harder dan gemiddeld in Nederland verlopen.

	Veldhoven	Nederland
65-79 jaar:	17%	15%
80 en ouder:	6%	5%

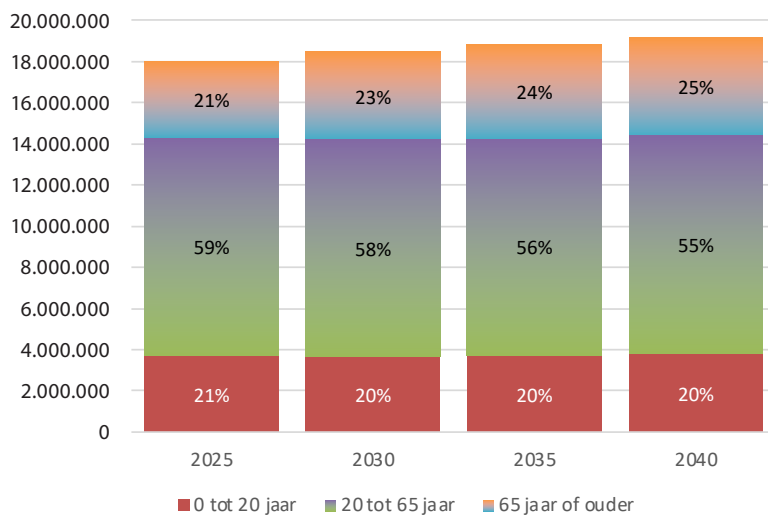
In de toekomst zet de vergrijzing zich naar verwachting voort. De prognose is dat de vergrijzing in Nederland in 2040 op hetzelfde peil is als in Veldhoven.

Prognose aantal inwoners van Veldhoven per leeftijdscategorie per jaar

Bron:
Woningbouwprognose Veldhoven tot 2040,
Burgerzaken, gemeente Veldhoven

Prognose aantal inwoners van NEDERLAND per leeftijdscategorie per jaar

Bron:
CBS

Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen zouden er in 2040 meer mensen in de zorg moeten werken om het zorgsysteem in stand te houden. Echter, met het huidige personeelstekort is dit een onrealistisch vooruitzicht, wat betekent dat het zorgsysteem in zijn huidige vorm niet duurzaam is.

2020: 1 op de 7 werkenden WERKT in de zorg

2040: 1 op de 4 werkenden NODIG in de zorg

Bron:
Sociaal Economische Raad (SER)

In deze bijlage gaan we nader in op de elementen die naar voren komen in de doelstelling van de visie sociaal maatschappelijke ontwikkeling Veldhoven.

"In 2040 is Veldhoven een inclusieve, gezonde, zelf- en samenredzame gemeenschap, waar inwoners zich thuis voelen, waar iedereen mee kan doen en zich kan ontwikkelen."

Wat is een inclusieve samenleving?

Als we spreken van een inclusieve gemeenschap dan betekent dat iedereen in Veldhoven, ongeacht achtergrond, leeftijd, geslacht, inkomen, beperking of afkomst, gelijkwaardig kan deelnemen gelijkwaardig kan deelnemen aan de samenleving. Een inclusieve gemeenschap bevordert sociale cohesie, vermindert discriminatie en uitsluiting, wat leidt tot een harmonieuze samenleving.

In de inwonersvisie gemeente Veldhoven is naar voren gekomen dat inwoners het dorpse karakter een belangrijke factor vinden. Mensen waarderen dat Veldhoven een rustige plek is met groen en een ons-kent-ons cultuur, maar wel dichtbij de stad als het nodig is en met alle benodigde voorzieningen. Ook wordt in de inwonersvisie op Veldhoven aangegeven dat de Veldhovense samenleving internationaler en multicultureler wordt, met name door de aanwezigheid van (bedrijven rond) ASML. Dat wordt overwegend als positief en waardevol gezien.

In de omgevingsvisie wordt beschreven dat Veldhoven een aantrekkelijke gemeente is om te wonen, recreëren en verblijven. We bieden een unieke combinatie van stadse en dorpse kwaliteiten, met de gemakken van stedelijke voorzieningen, hier en daar de stedelijke hectiek, maar waar op veel plekken ook de dorpse rust en gezelligheid is te vinden. Ondanks de stedelijke ontwikkelingen van de afgelopen decennia zijn de oude dorpsstructuren zowel ruimtelijk als sociaal nog herkenbaar. Veldhoven voelt daarom op veel plekken nog steeds dorps aan, maar met een eigen zwembad, bibliotheek, theater, bioscoop én ziekenhuis - is er sprake van een hoog voorzieningen-niveau. Ook in de toekomst willen we zowel deze stedelijke als dorpse kwaliteiten behouden en daarmee de Veldhovense identiteit versterken. De omgevingsvisie draagt bij aan het behoud van een sterke gemeenschap.

De rol van de gemeente bij het bevorderen van een inclusieve gemeenschap is cruciaal, omdat de gemeente dicht bij de inwoners staat en direct kan inspelen op lokale mogelijkheden en behoeften. Dit kan door het maken van inclusief beleid, dat gericht is op gelijke kansen en toegang voor alle inwoners. Dit kan gaan over werkgelegenheid, onderwijs, huisvesting, zorg, en participatie in de samenleving. Maar ook het verbeteren van de toegankelijkheid van openbare gebouwen, infrastructuur en openbaar vervoer voor bijvoorbeeld mensen met een beperking. De digitale inclusie wordt steeds belangrijker, we moeten ervoor zorgen dat (digitale) diensten, zoals gemeentelijke websites en (online) formulieren en folders, toegankelijk zijn voor iedereen. In de visie op dienstverlening Veldhoven staat: belofte 2: onze dienstverlening is toegankelijk.

Deze belofte gaat om het toegankelijk maken van onze diensten voor iedereen. Ook voor wie te maken heeft met een beperking. Door te streven naar een inclusieve gemeenschap, wordt gewerkt aan een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om volledig mee te doen en zich thuis te voelen.

Wat is een gezonde samenleving?

Een gezonde gemeenschap is een element uit de doelstelling dat verwijst naar zowel fysieke als mentale gezondheid. Dit impliceert dat er voldoende toegang is tot gezondheidszorg, dat er initiatieven zijn om een gezonde levensstijl te bevorderen en dat de omgeving zo is ingericht dat gezondheid vanzelfsprekend is.

De gemeente heeft een belangrijke rol als het gaat om de gezondheid en het welzijn van inwoners te bevorderen, op het terrein van ruimtelijke ordening ligt er een taak, om gezond te verstedelijken, dat wil zeggen dat er keuzes gemaakt moeten worden die bijdragen aan een omgeving die schoon, veilig, klimaatadaptief, bewegingsvol, groen en circulair is. Maar ook een leefomgeving met veilige en toegankelijke openbare ruimtes, voldoende (maatschappelijke) voorzieningen, denk aan basisvoorzieningen: onderwijs, sport en speelplekken, gezondheidscentra (huisarts, tandarts), groenvoorzieningen, detailhandel voor de dagelijkse levensbehoefte en horeca. Maar ook voorzieningen die meerdere (regio)gemeenten kunnen bedienen, zoals: grote sportparken en landschapsparken, zwembaden, uitgaansgebieden, grootstedelijk detailhandelsaanbod, ziekenhuizen en middelbare scholen. De bovenregionale/landelijke voorzieningen zijn ook van belang, met een grote reikwijdte zoals musea, poppodia, topsportcentra, universiteiten en ziekenhuizen.

Voor Veldhoven is het een uitdaging om het voorzieningenniveau in stand te houden en mee te laten groeien met de zogenaamde schaa sprong. Deze sprong brengt niet alleen meer inwoners met zich mee, maar ook de steeds internationaler wordende samenleving vraagt om meer diversiteit in het voorzieningen aanbod, zodat het aansluit bij de behoeften van de inwoners. Dit vereist een flexibele en inclusieve benadering om ervoor te zorgen dat alle inwoners zich thuis voelen en toegang hebben tot de nodige ondersteuning en faciliteiten. In de Mobiliteitsvisie 2024 gemeente Veldhoven wordt een aantrekkelijke, leefbare en bereikbare stad, met een goede balans tussen wonen, werken, mobiliteit en groen beschreven.

Wat is zelf- en samenredzaamheid?

Inwoners zijn zelf- en samenredzaam als ze in staat zijn om zelfstandig of samen in hun netwerk in hun eigen behoeften te voorzien. We willen een samenleving creëren waar inwoners in staat zijn om zelfstandig te functioneren, terwijl ze ook kunnen rekenen op steun van hun medeburgers en / of gebruik maken van particuliere middelen en laagdrempelige algemeen voorzieningen.

Inwoners worden aangemoedigd en ondersteund om zorg te dragen voor hun eigen leven (en dat van hun naasten) en daarin zelf regie te nemen. Dit betekent dat ze toegang moeten hebben tot middelen, kennis en vaardigheden om hun dagelijkse behoeften te vervullen. Denk aan programma's die inwoners helpen om zelfredzaam te worden of te blijven, zoals trainingen, workshops en toegang tot informatie.

In de visie op een volwaardige bibliotheek staat: Er is behoefte aan een laagdrempelige voorziening op een centrale locatie, primair gericht op ontmoeting, informatie en inspiratie. De bibliotheek zal in de doorontwikkeling hierop gericht zijn.

Ook kunnen inwoners gebruik maken van particuliere / commerciële diensten en voorzieningen, zoals particuliere hulp, was en strijk diensten, vervoersvoorzieningen en vervoersdiensten, die beschikbaar zijn of gemaakt moeten worden binnen de gemeenschap.

De gemeente draagt samen met de (maatschappelijke) partners zorg voor voorzieningen, of wel de sociale basis, zoals buurtcentra, sociale activiteiten waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Deze voorzieningen ondersteunen de sociale cohesie; mensen voelen zich hierdoor meer verbonden met elkaar en zijn bereid om elkaar te helpen. Buren, vrienden en familie spelen een belangrijke rol als het gaat om het ondersteunen van mensen die hulp nodig hebben, het zogenaamd samenredzaam zijn. Ook vrijwilligers spelen een cruciale rol in het versterken van onderlinge verbondenheid. Vrijwilligerswerk bevordert niet alleen saamhorigheid doordat mensen samen iets ondernemen, maar faciliteert ook ontmoetingen binnen de gemeenschap. Door meer te focussen op dit (preventieve) aspect, kunnen we verbinding en ondersteuning aan de voorkant versterken, wat helpt om zorgvragen in een later stadium te voorkomen of te verminderen.

De mensen die deze ondersteuning bieden moeten (mogelijk) gefaciliteerd worden om deze rol op te kunnen pakken, denk aan respijtzorg, maatjes projecten, zorgverlof, vrijwilligersvergoeding/ waardering en lotgenoten contact. Naast de gemeente is ook de werkgever hierbij van cruciaal belang.

Wanneer zelfredzaamheid wordt gecombineerd met een sterke ondersteuningsstructuur, ontstaat er een gemeenschap waarin mensen zich thuis, veilig, geaccepteerd, verbonden en ondersteunt voelen. Dit creëert een samenleving die veerkrachtig en ondersteunend is, waar iedereen de kans krijgt om zoveel mogelijk op eigen kracht mee te doen, met de zekerheid van hulp / vangnet wanneer dat nodig is. Daarmee wordt bedoeld dat er ondersteuning is voor diegenen die dat nodig hebben, om de financiële en sociale zekerheid te waarborgen. Dit zorgt ervoor dat niemand buiten de boot valt en dat iedereen in staat is om deel te nemen aan de samenleving. Het meedoen in Veldhoven is ook een thema dat door inwoners in de inwonersvisie op Veldhoven als belangrijk punt wordt aangedragen.

Wat zijn ontwikkelingsmogelijkheden?

Iedereen krijgt de kans om zich persoonlijk en/of professioneel te ontwikkelen, ongeacht het startpunt in het leven. Dit kan door middel van onderwijs, training, werk en andere initiatieven die mensen in staat stellen om hun talent te benutten en hun doelen te bereiken. Dit is essentieel voor het creëren van een inclusieve, veerkrachtige gemeenschap.

Daarnaast stimuleren we werkgevers om hierin een rol te pakken. Dit zorgt ervoor dat iedereen de vaardigheden en kennis kan opdoen die nodig zijn om zich te ontwikkelen. Ook het Veldhovens verenigingsleven biedt een waardevolle kans voor persoonlijke ontwikkeling. Door deel te nemen aan een vereniging leren mensen niet

alleen nieuwe vaardigheden, maar ontwikkelen ze ook sociale competenties zoals samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en communiceren. Daarnaast versterkt het verenigingsleven het gevoel van verbondenheid. Hierdoor kunnen mensen zich zowel persoonlijk als binnen hun gemeenschap verder ontwikkelen.

In de kadernota Focus op alle jeugd staat: Wij willen dat kinderen en jongeren opgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Om dat te kunnen bereiken moeten kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. In deze visie op sociaal maatschappelijke ontwikkeling wordt dat breder getrokken, bijvoorbeeld ook voor mensen met een bijstandsuitkering, jobcoaching, gesubsidieerde arbeid, leerwerk-plekken, sollicitatietrainingen (samen met Ergon en Huis naar Werk).

Om de voortgang en de effectiviteit de visie te volgen hebben we een aantal items geformuleerd om te monitoren, zogenaamde kritieke prestatie indicatoren (KPI's) .

We willen meten of de pijlers uit de visie daadwerkelijk bijdragen aan de beoogde doelstelling. Door monitoren ontstaat inzicht waarover helder en transparant kan worden gerapporteerd aan stakeholders, zoals inwoners, college en raad, maatschappelijke partners. Dit bevordert om de uitvoering te optimaliseren en ervoor te zorgen dat interventies daadwerkelijk bijdragen aan een cultuurverandering, waarin de samenleving meer zelf en samenredzaam zijn.

De Gezondheidsmonitor GGD

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen brengt de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van Nederlanders van 18 jaar en ouder in kaart. Alle GGD (Gemeentelijke/gewestelijke gezondheidsdienst)'en, GGD GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) Nederland, het RIVM (Rijksinstituut voor volksgezondheid en Milieu) en het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) voeren dit onderzoek samen uit. In principe vindt elke 4 jaar een meting plaats. Het CBS selecteert een deel van de Nederlandse inwoners van 18 jaar en ouder (steekproef). Personen uit de steekproef krijgen een uitnodigingsbrief om de vragenlijst digitaal of op papier in te vullen.

Voor de monitoring van de visie zijn verschillende items geselecteerd uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, ze geven een waardevol overzicht.

Pijler 1: We gaan uit van en stimuleren de zelf- en samenredzaamheid van inwoners

	Gemeente Veldhoven	Regio
Heeft het gevoel mee te tellen in de samenleving Dit geeft inzicht in hoe mensen zichzelf zien binnen de maatschappij en hun gevoel van waarde of relevantie binnen hun sociale omgeving.	71%	71%
(Zeer) lage veerkracht Lage veerkracht duidt op kwetsbaarheid en een beperkte capaciteit om met tegenslagen om te gaan, wat belangrijk is voor het (mentale) welzijn.	16%	17%

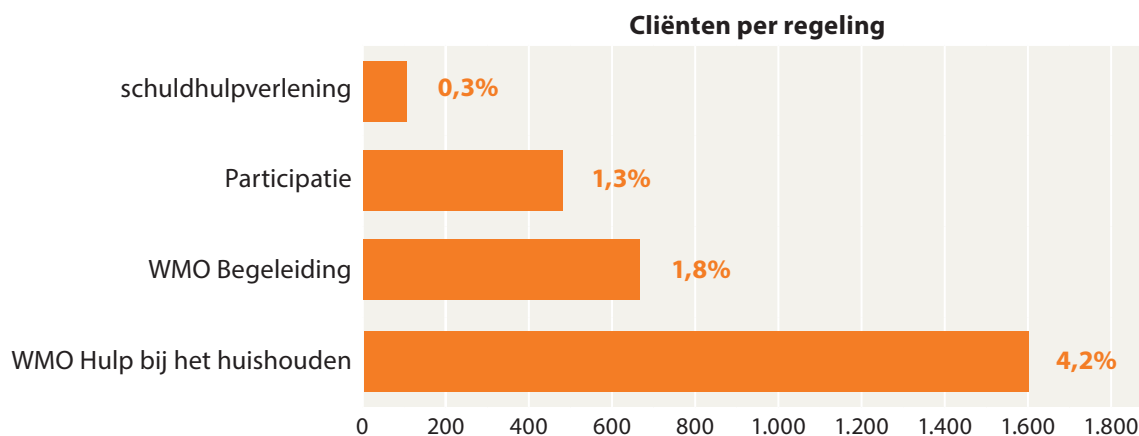
▶ Matig/veel regie over eigen leven De mate waarin mensen controle ervaren over hun eigen keuzes en levensloop. Dit is belangrijk voor zelfbeschikking/zelfredzaamheid.	92%	91%
Mantelzorg geven Mantelzorg is de zorg die u geeft aan of ontvangt van een bekende uit uw omgeving, zoals uw partner, ouders, kind, burens of vrienden, als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Deze zorg kan bestaan uit het huishouden doen, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen, enzovoorts. Mantelzorg wordt niet betaald. Een vrijwilliger vanuit een vrijwilligerscentrale is geen mantelzorger.	14%	13%

Pijler 2: We investeren in een sterke sociale cohesie en sociale basis

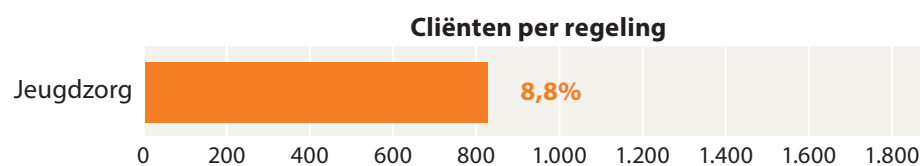
	Gemeente Veldhoven	Regio
Ervaart veel sociale samenhang in de buurt De ervaren steun en verbinding binnen de woonomgeving kan bijdragen aan samenredzaamheid en een gevoel van veiligheid en welzijn.	12%	12%
Vindt dat de buurt voldoende ontmoetingsplekken buiten heeft De ervaren steun en verbinding binnen de woonomgeving kan bijdragen aan samenredzaamheid en een gevoel van veiligheid en welzijn.	76%	74%
Is lid van een vereniging of club Sociale participatie via clubs en verenigingen kan een positief effect hebben op het welzijn en de sociale verbondenheid/cohesie.	49%	49%
Geeft onvoldoende voor eigen woonomgeving	8%	11%

Het streven is dat de items uit de GGD monitor gelijk blijven of verbeteren.

Pijler 3: Er is een vangnet voor wie dat nodig heeft

Peildatum: 31-8-2024 (voor Schuldhulpverlening medio april 2024) Percentage gebaseerd op aantal inwoners van Veldhoven ouder dan 18 jaar.

Peildatum: 31-8-2024 (voor Schuldhulpverlening medio april 2024) Percentage gebaseerd op aantal inwoners van Veldhoven t/m 18 jaar.

- ◆ Een uitkering vanuit de Participatiewet
- ◆ Een indicatie voor WMO-begeleiding of huishoudelijke hulp
- ◆ Een indicatie voor Jeugdhulp
- ◆ Een schuldregeling vanuit Schuldhulpverlening (SHV)

Het streven is dat procentueel gezien de aantallen gelijk blijven of afnemen.

► **Rode draad:** normaliseren en preventie

	Gemeente Veldhoven	Regio
Voldoet aan de beweegrichtlijn percentage dat aan het beweegrichtlijnenonderdeel 'minuten per week matig intensieve inspanning' voldoet, ofwel % dat tenminste 150 minuten per week minimaal matig intensief actief is	48%	48%
Voldoet aan de alcohol richtlijn Iemand voldoet aan de alcoholrichtlijn van de Gezondheidsraad wanneer diegene geen of maximaal één glas alcohol per dag drinkt	37%	36%
Roker We bedoelen het roken van alle soorten tabaksproducten, maar niet het gebruik van een elektronische sigaret of een apparaat waarin tabak wordt verhit.	17%	19%
Ervaren gezondheid (goed/zeer goed) Hoe mensen hun eigen gezondheid beoordelen. Dit is een essentiële indicator voor hun algehele welzijn en tevredenheid. Door te investeren in preventie, kan de ervaring van gezondheid worden verbeterd.	74%	72%

Het streven is dat de items uit de GGD monitor gelijk blijven of verbeteren.

In het sociaal domein werken we samen. Dit doen we met de (sociale) partners van Veldhoven én met de inwoners. Het is daarom van belang dat bij de ontwikkeling van de visie, de verschillende meningen en perspectieven worden meegenomen. Alleen op die manier kunnen we tot een breed gedragen visie komen: een gezamenlijke stip op de horizon waar we met z'n allen naar toewerken.

Inwonersvisie gemeente Veldhoven

Tijdens het proces van de inwonersvisie gemeente Veldhoven hebben we waardevolle informatie verzameld die inzicht geeft in de wensen en prioriteiten van onze inwoners. Hieruit komen de wensen en prioriteiten naar voren:

- ◆ Behoud van het dorpse karakter
- ◆ Eén Veldhovense gemeenschap
- ◆ Een groen Veldhoven
- ◆ Betaalbaar wonen en een passend woningaanbod
- ◆ Zelfstandig mee kunnen doen
- ◆ De gemeenschap betrekken en serieus nemen

Deze input van de inwoners is verwerkt in de visie op de sociaal maatschappelijke ontwikkeling. Wanneer we deze visie gaan vertalen naar een uitvoeringsprogramma, betrekken we onze inwoners waar nodig op uitvoeringsniveau.

Interne input

De visie is gevormd op basis van input van collega's uit diverse beleidsterreinen, zoals maatschappelijke ondersteuning, jeugd, werk en inkomen, duurzaamheid, sport, cultuur, wonen, economie en veiligheid.

Eén thema stond centraal: hoe moet het sociaal domein eruitzien in 2040? Welk beleid hebben we al en wat hebben we nodig om daar te komen? Met behulp van vragenlijsten is input verzameld, waarna het gesprek is gevoerd met adviseurs van diverse beleidsterreinen. Uit deze analyse en gesprekken kwamen enkele belangrijke punten naar voren rondom uitdagingen en mogelijkheden. De druk van maatschappelijke trends en de noodzaak tot verandering worden duidelijk gevoeld. Vanuit de verschillende beleidsterreinen zijn prioriteiten gesteld, wat heeft geleid tot de formulering van de drie sociale pijlers.

Externe participatiebijeenkomsten

Op basis van de inzichten uit de vragenlijsten en gesprekken is een dialoogdocument opgesteld, ook wel 'de eerste schets' genoemd. Dit document diende als uitgangspunt voor de participatiebijeenkomsten met (sociale) partners uit Veldhoven. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de aanleiding, doelstelling, sociale pijlers en de rol van de gemeente besproken. De belangrijkste feedbackpunten die naar voren kwamen zijn:

- ◆ De visie sluit aan bij de plannen die enkele maatschappelijke partners al hebben geschetst.
- ◆ In de schaa sprong is integraal aandacht nodig voor (sociale) voorzieningen, waarbij de uitdaging ligt in het versterken van de sociale cohesie.
- ◆ Er is behoefte aan een regisserende rol van de gemeente in de samenwerking tussen sociale partners in Veldhoven.

Tijdslijn

- ◆ Maart t/m mei: vragenlijsten, interne gesprekken & interviews
- ◆ 17 juni stuurgroep onderwijs en jeugd
- ◆ 25 en 26 juni: participatiebijeenkomsten (sociale) partners
- ◆ 19 augustus: informatiesessie met de raad

Quotes uit de bijeenkomsten

"Er moet een verschuiving komen van de ik-gedachte naar de wij-gedachte"

"We moeten meer naar elkaar omkijken. Samen vormen wij de gemeente, en iedereen maakt deel uit van de gemeente."

"Gelijkwaardigheid betekent niet altijd gelijke kansen; soms vraagt het om een ongelijke benadering."

"De gemeente kan initiatieven ondersteunen die mensen dichterbij elkaar brengen. Wie weet tegenwoordig nog wie er drie deuren verderop woont?"

"Om echt verandering te bereiken, is een nieuwe mindset nodig. Bewustwording is daarbij essentieel – we moeten bereiken, bewustmaken en communiceren."

Gemeente Veldhoven

Meiveld 1

5501 KA Veldhoven

Postbus 10101

5500 GA Veldhoven

E gemeente@veldhoven.nl

T 14 040

www.veldhoven.nl